

Dertil kommer, at der bliver ydet fuld Erstatning for den Jord, der eksproprieres — det er det, der sker, jeg kan absolut ikke give den Paastand Ret, at det ikke er fuld Erstatning, der ydes, naar der bliver ydet en Erstatning, som svarer til den Værdi, Jorden er vurderet til af Skattemyndighederne, plus den Kulturværdi, som er lagt i Jorden. Jeg synes absolut ikke, man kan gøre den Betragtning gældende, at hvis der er betalt en meget høj Pris for en Ejendom, saa bør denne Værdi ogsaa lægges til Grund for den omliggende Jord, hvis der er Tale om ved offentlig Foranstaltning at ekspropriere denne Jord. Men der er jo rettet det Spørgsmaal til det ærede Medlem fra anden Side, hvorledes han tænker sig, at den Erstatning bør være, som skal betales for Jord, der bliver eksproprieret til Husmandsbrug.

Foreløbig skal jeg indskrænke mig til disse Bemærkninger. Jeg vil gerne slutte med at sige, at dersom den ærede Ordfører for Venstre retter den Henstilling til Landbrugsministeren, at Landbrugsministeren bør sørge for at rydde de Vanskeligheder af Vejen, som i Øjeblikket taarner sig op om vort Erhvervsliv, i første Række de høje Skatter, saa er dertil at sige, at man jo ogsaa kan stille for store Krav til den højtærede Landbrugsminister. Den højtærede Landbrugsminister vil med god Grund kunne henvise til, at det tidligere fra den Side har været god Latin, at det var Kræfternes frie Spil, som skulde ordne det hele. Nu kommer det ærede Medlem og ønsker, at Landbrugsministeren skal være en saa mægtig Kraft, at han i en Fart kan skylle alle Vanskeligheder til Side. Man kan nu ogsaa stille for store Krav, og det forekommer mig, at det ærede Medlem her stiller et for stort Krav til den højtærede Landbrugsminister. Da der er stillet i Udsigt, at der vil blive nedsat et Udvalg, i hvilket Lovforslaget vil komme til Behandling, skal jeg slutte med disse Bemærkninger og anbefale Lovforslaget til Prøvelse i dette Udvalg og til Vedtagelse her i Tinget.

Landbrugsministeren (Bording): Jeg takker de fire Ordførere for de imødekomende Udtalelser, som de har fremsat angaaende det foreliggende Lovforslag. Det var kun overfor eet Punkt, at 2 af disse Ordførere, nemlig de ærede Ordførere for Venstre (Hauch) og for det konservative Folkeparti (Frøkjær), havde nogle Indvendinger at gøre, nemlig overfor Ekspropriationsbestemmelsen; thi jeg

kan ikke tænke mig, at man her i Tinget skulde mene, at de Udtalelser, som det ærede 7de Medlem for 6te Kreds (Hauch) fremkom med angaaende Skattetrykket paa Landbruget, var Udtalelser og Indvendinger, som havde noget som helst at gøre med det foreliggende Forslag. Der blev af det ærede Medlem rettet Bebrejdelser mod mig, fordi jeg ikke i min Fremsettelsestale havde anvist, hvorledes man kunde komme bort fra det store Skattetryk paa de store Ejendomme, og han efterlyste, hvorledes jeg kunde tænke mig noget saadant opnaaet i den kommende Tid. Jeg skal sige til det ærede Medlem, at naar jeg ikke er fremkommet med Udtalelser derom ved denne Lejlighed, er det selvfølgelig, fordi jeg ikke har anset Lejligheden for egnet dertil, og jeg kan heller ikke tænke mig, at den højtærede Formand vilde have tilladt mig at holde en stor Skattetale ved Fremsettelsen af dette Forslag. For øvrigt skal jeg sige om dette Spørgsmaal, at jeg er ikke af den Opfattelse, at det har været til Skade for Landbruget, heller ikke for de store Landbrugere, at de har faaet paalagt større Skatter under Krigstiden og under Højkonjunkturerne, end de havde i Forvejen. Tværtimod, hvis disse Ejendomme ikke var blevet belastet med højere Skatter under Krigsperioden, vilde Resultatet ganske simpelt være blevet, at hver Gang de var blevet omsat i Handel og Vandel, vilde de have faaet en større Rentebyrde paaført, idet de vilde have kostet betydeligt mere ved hvert Salg; og det er meget vanskeligere i Nedgangstiden at komme bort fra den højere Rentebyrde end at faa Skattebyrden ned.

Det forholder sig da saaledes, at selv om man ikke har faaet Skattebyrderne ned i det Omfang, det ærede Medlem ønsker, saa gaar det dog nedad, og der er ingen Tvivl om, at det vil lykkes at komme ned med disse Byrder ogsaa i Fremtiden. Men jeg gad se, hvorledes det vil gaa for det store Landbrug at faa den meget store Rentebyrde ned, en Rentebyrde, som for de store Ejendomme er blevet mere end fordoblet siden før Krigen, hvorledes man vil slippe af med den; det vil blive meget vanskeligt at løse dette Spørgsmaal. Der er ingen Tvivl om, at jo mindre den Skattebyrde havde været, der blev paalagt i Krigstiden, desto større vilde Rentebyrden være blevet, og derved vilde Vanskelighederne være blevet forøget for Ejendommene i den kommende Tid. Med Hensyn til dette